

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.12.1989, sp. zn. 7 Tz 30/89, ECLI:CZ:NS:1989:7.TZ.30.1989.1

Číslo: 50/1990

Právní věta: V řízení o trestném činu podle § 213 tr. zák. proti obviněnému otci dětí není matka oprávněna podat stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání, neboť tímto rozhodnutím není rozhodnuto o jejich právech a povinnostech a rovněž není osobou, jejíž návrh se v této věci podle zákona výslovně požaduje nebo připouští jako podmínka pro rozhodnutí (§ 142 odst. 1 tr.ř.). Proti usnesení o zastavení trestního stíhání podle § 172 tr.ř. není oprávněn podat stížnost poškozený (srov. č. 4/1973 Sb. rozh.tr.), takže ji nemohou podat ani samy děti, které byly zanedbáním povinné výživy poškozeny ve smyslu § 43 odst. 1 tr.ř. Matka dětí proto není oprávněna podat stížnost jejich jménem jako jejich zákonný zástupce (§ 45 odst. 1 tr.ř.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 15.12.1989

Spisová značka: 7 Tz 30/89

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení, Stížnost, Zanedbání povinné výživy

Předpisy: 141/1961 Sb. § 45 odst. 1

§ 142 odst. 1

§ 172 140/1961 Sb. § 213 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50

V řízení o trestném činu podle § 213 tr. zák. proti obviněnému otci dětí není matka oprávněna podat stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání, neboť tímto rozhodnutím není rozhodnuto o jejich právech a povinnostech a rovněž není osobou, jejíž návrh se v této věci podle zákona výslovně požaduje nebo připouští jako podmínka pro rozhodnutí (§ 142 odst. 1 tr. ř.).

Proti usnesení o zastavení trestního stíhání podle § 172 tr. ř. není oprávněn podat stížnost poškozený (srov. č. 24/1973 sb. rozh. tr.), takže ji nemohou podat ani samy děti, které byly zanedbáním povinné výživy poškozeny ve smyslu § 43 odst. 1 tr. ř. Matka dětí proto není oprávněna podat stížnost jejich jménem jako jejich zákonný zástupce (§ 45 odst. 1 tr. ř.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 15. 12. 1989 sp. zn. [7 Tz 30/89](#))

Ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, z 20. 4. 1989 sp. zn. ČSV: VV 316/89 a usnesení okresního prokurátora v Karviné z 10. 5. 1989 sp. zn. 2 Pv 250/89. Vyšetřovateli Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, ze dne 20. dubna 1989 sp. zn. ČVS: VV 316/89 bylo podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného M. N. pro dva trestné činy zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2, 3 tr. zák. a podle § 213 odst. 2 tr. zák. a pro přečin proti pracovní kázní podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. Stížnost, kterou proti tomuto usnesení vyšetřovatele podala matka dětí D. I., okresní prokurátor v Karviné usnesením ze dne 10. 5. 1989 sp. zn. 2 Pv 250/89 podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl jako nedůvodnou.

Proti uvedenému usnesení vyšetřovatele ve spojení s citovaným usnesením okresního prokurátora v Karviné podal generální prokurátor ČSR ve lhůtě stanovené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného M. N. stížnost pro porušení zákona. V ní poukázal na to, že vyšetřovatel nezjistil dostatečně okolnosti případu a jeho rozhodnutí je proto nesprávné. Stížnost pro porušení zákona dále vytýká, že v rozporu se zákonem postupoval i okresní prokurátor v Karviné, pokud stížnost matky dětí D. I. proti napadenému usnesení vyšetřovatele zamítl podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., ač správně měla být zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. jako stížnost podaná osobou neoprávněnou. Z těchto důvodů generální prokurátor ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, byl ve prospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 a § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. a usnesením okresního prokurátora v Karviné ze dne 10. 5. 1989 sp. zn. 2 Pv 250/89 v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., aby tato vadná rozhodnutí zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu uvedeném v § 267 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Nejvyšší soud ČSR především poukázal na nedostatky ve zjištění skutečného stavu věci a podrobně popsal, jak měly být vady v důkazním řízení odstraněny. Zjištěný stav hodnotil tak, že napadeným rozhodnutím vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, byl ve prospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Vyslovil proto uvedené porušení zákona, zrušil vadné rozhodnutí, jakož i na ně navazující usnesení okresního prokurátora v Karviné a vyšetřovateli Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné, přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl. Tento orgán bude povinen provést procesní úkony uvedené shora v rámci nedostatků vytýkaných napadenému rozhodnutí (§ 270 odst. 4 tr. ř.).

Nejvyšší soud ČSR ještě dodává, že je třeba přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, pokud namítá, že okresní prokurátor v Karviné porušil zákon v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., když z podnětu stížnosti matky dětí D. I. přezkoumal napadené usnesení vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání a stížnost pak zamítl jako nedůvodnou. Matka dětí v řízení o trestném činu zanedbání povinné výživy proti otci dětí není osobou oprávněnou k podání stížnosti proti usnesení vyšetřovatele, jímž bylo trestní stíhání zastaveno podle § 172 tr. ř.; stížnost nemůže podat ani jménem svých nezletilých dětí.

Ustanovení § 172 tr. ř. nestanoví, kdo je oprávněn podat stížnost proti usnesení o zastavení trestního

stíhání. Odpověď na tuto otázku je proto nutno hledat v ustanovení § 142 odst. 1 tr. ř., které obsahuje obecné pravidlo pro určení oprávněných osob k podání uvedeného opravného prostředku. Podle tohoto ustanovení může stížnost podat osoba, které se usnesení přímo dotýká nebo která k usnesení dala podnět svým návrhem, k němuž ji zákon opravňuje. Takovou osobou není matka dětí v řízení o trestném činu podle § 213 tr. zák. proti obviněnému otci dětí, neboť usnesením o zastavení trestního stíhání není rozhodnuto o jejich právech a povinnostech. Rovněž není osobou, jejíž návrh se v této věci podle zákona výslovně požaduje nebo připouští jako podmínka pro rozhodnutí. Proti usnesení o zastavení trestního stíhání podle § 172 tr. ř. není oprávněn podat stížnost poškozený (srov. č. 24/1973 sb. rozh. tr.), takže ji nemohou podat ani samy děti, které byly zanedbáním povinné výživy poškozeny ve smyslu § 43 odst. 1 tr. ř. Matka dětí proto není oprávněna podat stížnost jejich jménem jako zákonný zástupce (§ 45 odst. 1 tr. ř.).

Stížnost matky dětí proto měla být zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. jako stížnost podaná osobou neoprávněnou. Nejvyšší soud ČR však porušení zákona v tomto směru nevyslovil. Usnesení prokurátora o zamítnutí stížnosti je totiž rozhodnutím obsahově navazující na zrušené usnesení vyšetřovatele a v důsledku změny, k níž došlo zrušením usnesení vyšetřovatele, pozbylo podkladu a nemůže bez základního rozhodnutí obstát. Za tohoto stavu bylo nutno zrušit uvedené usnesení prokurátora přímo ze zákona (§ 269 odst. 2 tr. ř.) a nikoliv proto, že jím samým byl porušen zákon.